

Državni izpitni center

JESENSKI IZPITNI ROK

Osnovna in višja raven
LATINŠČINA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Sreda, 28. avgust 2013

SPLOŠNA MATURA

IZPITNA POLA 1**Prevod****OR in VR**

Pravilnost, ustreznost in kakovost prevoda se ocenjuje po teh merilih:

Točke	Merila	Dodatna navodila
50	Obvladovanje latinskega jezika na morfološki, sintaktični in leksikalni ravni	Uporabimo negativno točkovno metodo (ugotavljamo napake, jih točkujemo in odštevamo od največjega možnega števila točk). Odbijemo 1 točko za vsako morfološko napako, sintaktične napake pa ocenimo kot skup morfoloških napak. Število napak bo torej enako številu napačno prevedenih oziroma neprevedenih besed. Leksikalna napaka odbije 1 točko. Z odbitkom 1 točke ocenimo uporabo neustrezne besede oziroma neprevedeno besedo.
5	Obvladovanje slovenskega jezika (pravopis, oblikoslovje in skladnja)	Uporabimo negativno točkovno metodo (ugotavljamo napake, jih točkujemo in odštevamo od največjega možnega števila točk). Napake v oblikoslovju in skladnji točkujemo kakor latinske morfološke napake (po 1 točko).
5	Slog	Uporabimo pozitivno metodo (dodelitev točk od 0 do 5). Po slogovnem merilu s točkami od 0 do 5 ocenimo celoto jezikovnih značilnosti prevoda: vsebinsko, slovnično in pravopisno pravilnost, stavčno zgradbo, ustreznost (natančnost in jasnost) besedišča in naravnost izražanja.

Končna ocenitev prevoda je seštevek točk, doseženih po posameznih merilih.

Rešitev prevoda**OR****Prijatelj je moj drugi jaz**

Ko je Aleksander pri Isu premagal perzijskega kralja Dareja in ga pognal v beg, je zajel veliko sovražnikov, med njimi tudi mater in soprogo samega kralja. Potem je k njima, ki ju je imel v šotoru kot ujetnici, poslal svoje spremljevalce, da bi jima sporočili, da bo v šotor prišel on sam. Malo zatem je vstopil v njun šotor s Hefajstionom. Ta, najljubši izmed vseh prijateljev, je bil kralju zelo podoben po oblačilih in orožju. Zato sta mu kraljici, ker sta mislili, da je kralj, po perzijski šegi izkazali spoštovanje. Tedaj jima je eden od ujetnikov pokazal, kdo je Aleksander. Darejeva mati Sisigamba, opozorjena na napako, se je zato pridrsala k Aleksandrovim nogam in opravičevala svojo nevednost, češ da nikoli prej ni videla kralja. Kralj ji je pomagal pokonci rekoč: »Nisi se zmotila, mati: tudi ta je namreč Aleksander.«

VR**Prijatelj je moj drugi jaz**

Ko je Aleksander pri Isu premagal perzijskega kralja Dareja, je zajel veliko sovražnikov, med njimi tudi mater in soprogo samega kralja. Potem je k njima, ki ju je imel v šotoru kot ujetnici, poslal nekaj svojih spremljevalcev, da bi jima sporočili, da ju bo prišel obiskat on sam. Malo zatem je vstopil v njun šotor s Hefajstionom. Ta, Aleksandru najljubši izmed vseh prijateljev, je bil kralju zelo podoben po oblačilih in orožju, po postavi pa ga je prekašal. Zato sta mu kraljici, ker sta mislili, da je kralj, po perzijski šegi izkazali spoštovanje. Tedaj jima je eden od ujetnikov pokazal, kdo je Aleksander. Darejeva mati Sisigamba, opozorjena na napako, se je zato pridrsala k Aleksandrovim nogam in opravičevala svojo nevednost, češ da kralja nikoli prej ni videla. Kralj ji je pomagal pokonci rekoč: »Nisi se zmotila, mati: tudi ta je namreč Aleksander.«

Skupno število točk izpitne pole 1 OR/VR: 60

IZPITNA POLA 2

A) Jezik

Splošna pravila za točkovanje

Delež tega dela izpitne pole v končni oceni splošne mature je na obeh ravneh 20 %.

Posamezne naloge jezikovne enote so ocenjene z določenim številom točk, ki opredeljujejo zahtevnostna razmerja med nalogami, ne pa števila pravilnih rešitev. Pogosto je namreč napak lahko več od možnih točk.

Pri ocenjevanju nekaterih nalog je uporabljena negativna metoda, pri nekaterih pa pozitivna.

Pri negativni metodi točkovanja ugotavljamo napake, jih točkujemo in odštevamo od skupnega števila možnih točk za vsako nalogo. Število doseženih točk pri posamezni nalogi je torej razlika med možnim številom točk in številom točk, s katerimi smo ovrednotili napake. Negativnih točk ni, to pa pomeni, da je neka naloga ocenjena z 0 točkami, kadar je napak toliko ali več, kolikor je možnih točk.

Positivna metoda točkovanja pomeni, da seštevamo točke, s katerimi smo ocenili odgovor na podlagi opredeljenih meril.

Obvladovanje oblikoslovja in skladnje

Merila	Dodatna navodila
Pravopisna napaka	Štiri pravopisne napake (v rabi geminat, črk i/j in c/k ter velike začetnice, nedoslednosti v prepisovanju itd.) odbijejo 1 točko. Odbitki točk za te napake se seštevajo iz naloge v nalogo; pri četrti napaki se za nalogo, v kateri je napaka, odbije 1 točka. Postopek se ponavlja.
Morfološka napaka	Zaradi morfološke napake, ki je posledica izbire napačnega oblikoslovnega vzorca, se odbije 1 točka. V to skupino sodi večina morfoloških napak: izbira napačnega sklona ali števila pri substantivu, sklanjanje po napačnem vzorcu (zamenjava deklinacij), odločitev za napačen spol v rabi adjektiva, izbira nepravilnega časa, osebe, števila, naklona in načina v glagolski obliki ter spreganje po napačnem vzorcu (zamenjava konjugacij). Morfološke napake pri isti besedi se ne seštevajo: ena ali več morfoloških napak pri isti besedi prinese odbitek 1 točke. Če se ista napaka ponovi v več delih sintagme oziroma v kongruentnih stavčnih členih, se prav tako odbije le 1 točka (npr. napačni sklon ali število pri substantivu kot jedru sintagme in pri adjektivu, ki je njegov ujemalni prilastek; singular namesto plurala – ali narobe – v subjektu in predikatu itd.). Zaradi morfološke napake, ki dokazuje nepoznavanje oblikoslovnih vzorcev, se odbijeta 2 točki. Odbijeta se za tvorjenje oblik, ki jih v latinščini sploh ni ("spreganje adjektiva", tvorjenje pasiva časov perfektive osnove s končnicami -r, -ris, -tur itd.).
Sintaktična napaka	Zaradi sintaktične napake se odbije toliko točk, kolikor morfoloških napak je narejenih v neki sintaktični konstrukciji.

B) Književnost

Splošna pravila za točkovanje

Naloge, ki preverjajo temeljno znanje o zgodovini rimske in latinske književnosti, in to o posameznih obdobjih, zvrsteh, avtorjih in njihovih delih, ter poznavanje civilizacijskih značilnosti rimske antike, so zaprtega in polodprtega tipa. Odgovori se ocenjujejo v skladu z navodili Državne predmetne komisije za splošno maturo (v nadaljnjem besedilu DPK SM) za latinščino (glej primere nalog v poglavju 5.3.1):

- pri nalogah zaprtega tipa (1. naloga) se vsak pravilen odgovor oceni z 1 točko,
- pri nalogah polodprtega tipa se uporabi negativna ali pozitivna metoda.

Pri negativni metodi se napake odštevajo od skupnega števila točk za posamezno nalogo po teh merilih:

Točke	Merila
Vse točke	Pravilna, kakovostna in celovita rešitev
Odbitek 1–2 točk	Pravilna, a preprosta in skromna rešitev
Odbitek 1 točke	Vsaka napačna navedba v rešitvi
Odbitek 1 točke	Vsaka manjkajoča navedba v rešitvi

Pri pozitivni metodi točkovanja seštevamo točke, s katerimi smo ocenili odgovor na podlagi opredeljenih meril.

Pozitivna metoda, ki se uporabi pri nalogah odprtega tipa, pomeni, da se odgovori točkujejo in točke seštevajo po teh merilih (pri tem število točk kaže na medsebojna razmerja vrednosti posameznih meril):

Točke	Merila
0–10 do največ 20	Poznavanje snovi oziroma vsebinska ustreznost
0–1	Problemska obravnava snovi
0–1	Logično utemeljevanje in ponazarjanje s primeri
0–1	Zanimivost in izvirnost obravnave
0–1	Zrelost obravnave
0–1	Pomenska povezanost besedila

Rešitve nalog izpitne pole 2

A) Jezik

Naloga	Točke	Odgovor																																														
1	6	<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="2">Osebnne glagolske oblike</th> <th colspan="2">Neosebne glagolske oblike</th> </tr> <tr> <th rowspan="2">Glagol</th> <th colspan="3">Analiza</th> <th rowspan="2">Glagol</th> <th colspan="3">Analiza</th> </tr> <tr> <th>Os.</th> <th>Št.</th> <th>Nak. Čas</th> <th>Nač.</th> <th>Oblika</th> <th>Čas</th> <th>Način</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>effertur (5. vrst.)</td> <td>3.</td> <td>sg.</td> <td>ind.</td> <td>pres.</td> <td>pas.</td> <td>ptcp.</td> <td>pf.</td> <td>pas.</td> </tr> <tr> <td>concurrunt (6. vrst.)</td> <td>3.</td> <td>pl.</td> <td>ind.</td> <td>pres.</td> <td>akt.</td> <td>inf.</td> <td>pres.</td> <td>akt.</td> </tr> <tr> <td>decessit (9. vrst.)</td> <td>3.</td> <td>sg.</td> <td>ind.</td> <td>pf.</td> <td>akt.</td> <td>-</td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Osebnne glagolske oblike		Neosebne glagolske oblike		Glagol	Analiza			Glagol	Analiza			Os.	Št.	Nak. Čas	Nač.	Oblika	Čas	Način	effertur (5. vrst.)	3.	sg.	ind.	pres.	pas.	ptcp.	pf.	pas.	concurrunt (6. vrst.)	3.	pl.	ind.	pres.	akt.	inf.	pres.	akt.	decessit (9. vrst.)	3.	sg.	ind.	pf.	akt.	-		
Osebnne glagolske oblike		Neosebne glagolske oblike																																														
Glagol	Analiza			Glagol	Analiza																																											
	Os.	Št.	Nak. Čas		Nač.	Oblika	Čas	Način																																								
effertur (5. vrst.)	3.	sg.	ind.	pres.	pas.	ptcp.	pf.	pas.																																								
concurrunt (6. vrst.)	3.	pl.	ind.	pres.	akt.	inf.	pres.	akt.																																								
decessit (9. vrst.)	3.	sg.	ind.	pf.	akt.	-																																										
Skupaj	6																																															

Naloga	Točke	Odgovor																							
2	3	<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Zaimek</th> <th rowspan="2">Vrsta</th> <th colspan="3">Analiza</th> </tr> <tr> <th>Sklon</th> <th>Število</th> <th>Spol</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>eum (1. vrst.)</td> <td>osebni zaimek</td> <td>ak.</td> <td>sg.</td> <td>m.</td> </tr> <tr> <td>ille (4. vrst.)</td> <td>kazalni zaimek</td> <td>nom.</td> <td>sg.</td> <td>m.</td> </tr> <tr> <td>se (7. vrst.)</td> <td>povratni osebni zaimek</td> <td>ak.</td> <td>sg.</td> <td>m.</td> </tr> </tbody> </table>	Zaimek	Vrsta	Analiza			Sklon	Število	Spol	eum (1. vrst.)	osebni zaimek	ak.	sg.	m.	ille (4. vrst.)	kazalni zaimek	nom.	sg.	m.	se (7. vrst.)	povratni osebni zaimek	ak.	sg.	m.
Zaimek	Vrsta	Analiza																							
		Sklon	Število	Spol																					
eum (1. vrst.)	osebni zaimek	ak.	sg.	m.																					
ille (4. vrst.)	kazalni zaimek	nom.	sg.	m.																					
se (7. vrst.)	povratni osebni zaimek	ak.	sg.	m.																					
Skupaj	3																								

Naloga	Točke	Odgovor
3	4	<p>♦ Os domini a servis verberatum est.</p>
Skupaj	4	

Naloga	Točke	Odgovor
4.1	1	♦ absolutni ablativ
	2	♦ ko je odprl oči in se premaknil (se stresel)
4.2	1	♦ accusativus cum infinitivo
	2	♦ da je živ
Skupaj	6	

Naloga	Točke	Odgovor																															
5.1	4	Izpis	Analiza																														
		<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="2">Vezna beseda</th> <th colspan="2">podredni veznik</th> <th>Čas</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Glagolska oblika</td> <td>putarent</td> <td>Oseba</td> <td>Število</td> <td>Naklon</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>3.</td> <td>pl.</td> <td>konj.</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td colspan="3">Utemeljitev časa in naklona: konj. impf.</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td colspan="3">za istodobnost za preteklim časom</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td colspan="3">prislavnodoločilni (vzročni, časovni)</td> </tr> </tbody> </table>	Vezna beseda		podredni veznik		Čas	Glagolska oblika	putarent	Oseba	Število	Naklon			3.	pl.	konj.			Utemeljitev časa in naklona: konj. impf.					za istodobnost za preteklim časom					prislavnodoločilni (vzročni, časovni)			
		Vezna beseda		podredni veznik		Čas																											
		Glagolska oblika	putarent	Oseba	Število	Naklon																											
		3.	pl.	konj.																													
		Utemeljitev časa in naklona: konj. impf.																															
		za istodobnost za preteklim časom																															
		prislavnodoločilni (vzročni, časovni)																															
		–																															
5.2	4	Izpis	Analiza																														
		<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="2">Vezna beseda</th> <th colspan="2">podredni veznik</th> <th>Čas</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Glagolska oblika</td> <td>experirentur</td> <td>Oseba</td> <td>Število</td> <td>Naklon</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>3.</td> <td>pl.</td> <td>konj.</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td colspan="3">Utemeljitev časa in naklona: konj. impf.</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td colspan="3">za istodobnost za preteklim časom</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td colspan="3">prislavnodoločilni (namerni)</td> </tr> </tbody> </table>	Vezna beseda		podredni veznik		Čas	Glagolska oblika	experirentur	Oseba	Število	Naklon			3.	pl.	konj.			Utemeljitev časa in naklona: konj. impf.					za istodobnost za preteklim časom					prislavnodoločilni (namerni)			
		Vezna beseda		podredni veznik		Čas																											
		Glagolska oblika	experirentur	Oseba	Število	Naklon																											
		3.	pl.	konj.																													
		Utemeljitev časa in naklona: konj. impf.																															
		za istodobnost za preteklim časom																															
		prislavnodoločilni (namerni)																															
		–																															
Skupaj	8																																

Naloga	Točke	Odgovor
6.1	3	♦ Dominus a servis fidelioribus petivit, ut comprehenderent servos malos.
6.2	3	♦ Mali servi sperabant dominum mortuum esse .
6.3	3	♦ Servi nesciebant, utrum dominus non sentiret an se non sentire simularet .
Skupaj	9	

B) Književnost

Naloga	Točke	Odgovor
1.1	1	♦ De viris illustribus
1.2	1	♦ Tacit
1.3	1	♦ 1.
1.4	1	♦ Agrikola (O življenju in značaju Julija Agrikole, De vita et moribus Julii Agricolae)
1.5	1	♦ Svetonij
Skupaj	5	

Naloga	Točke	Odgovor
2	5	♦
		Delo
		epigram
		zgodovinopisje
		dramatika
		pisma
		roman
		Avtor
		zbirka Epigrami (Epigrammata, 12 knjig epigramov)
		Anali (Annales ali Ab excessu divi Augusti)
		9 tragedij oz. bralnih dram
		10 knjig pisem (Epistulae) / Epistulae morales ad Lucilium
		Satirikon / Metamorfoze ali Zlati osel
Skupaj	5	

Naloga	Točke	Odgovor
3	15	♦ Vprašanje je odprtega tipa. Ustreznost odgovorov se ugotavlja na osnovi predpisanega gradiva. Odgovor omogoča dijaku pokazati tudi širše, samostojno pridobljeno znanje oziroma ustvarjalno domišljijo.
Skupaj	15	

Naloga	Točke	Odgovor
4	25	♦ Vprašanje je odprtega tipa. Ustreznost odgovorov se ugotavlja na osnovi predpisanega gradiva. Odgovor omogoča dijaku pokazati tudi širše, samostojno pridobljeno znanje oziroma ustvarjalno domišljijo.
Skupaj	25	

Skupno število točk izpitne pole 2 OR/VR: 35 + 50 = 85